

Sociální služby dál drtí nedostatek kvalitních lidí. Chybějí tisíce pracovníků

6 minut čtení 21. 2. 2025 [Felipe Kut Citores](#) Vyšlo v titulu [Medical Tribune](#)

Ilustrační fotografie: sociální služby, foto iStock

Personální krize v sociálních službách se dále prohlubuje.

Podle posledního šetření Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS ČR) chybí již více než 3 000 zaměstnanců. Sektor se potýká zejména s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků, včetně zdravotníků. Vysoká náročnost a odpovědnost profese v kombinaci s relativně nízkými mzdami odrazují potenciální zájemce o práci v sociálních službách, sektor se navíc potýká s vysokou fluktuací a stárnutím personálu.

Demografické změny ve společnosti, resp. stárnutí populace a naše schopnost zajistit péči pro všechny, kdo ji jednou budou potřebovat, představují jednu

z největších výzev naší společnosti. Dostupnost i kvalita sociálních služeb zde sehraje zásadní roli. Tím spíše je alarmující výsledek aktuálního šetření APSS ČR, který ukazuje, že problém nedostatku personálu v sociálních službách nejenže trvá, ale dále se prohlubuje. A to navzdory „posílám“ ze zahraničí v podobě zaměstnanců ukrajinské národnosti, kterých pracuje v sociálních službách přibližně tisícovka. Mnozí z nich jsou ale pouze v režimu dočasné ochrany a sociální služby o ně mohou přijít.

[Letošní dotazníkové šetření](#) probíhalo po dvou letech ve dnech 14. až 26. ledna. Do průzkumu se zapojilo 625 zařízení napříč republikou, což odpovídá téměř polovině členské základny APSS ČR. Získaná data jasně ukazují, že personální situace se od předchozího průzkumu, realizovaného v roce 2023, nezlepšila – právě naopak.

S nedostatkem lidí se stále potýká kolem 60 procent organizací

Podle APSS ČR chybí aktuálně v sociálních službách více než 3 000 pracovníků, tento počet představuje asi jen 2,2 procenta celkové personální kapacity. Nicméně s nedostatkem personálu se potýkají takřka tři pětiny organizací, které se do dotazníkového šetření zapojily (58,9 procenta). „Personální situace v sociálních službách se mírně zhoršuje. Ačkoli chybí aktuálně více než 3 000 pracovníků, nejsme na tom tak špatně jako řada západoevropských zemí,“ naznačuje prezident APSS ČR Jiří Horecký, že by mohlo být i mnohem hůř.

Nejvýraznější potíže s nedostatkem zaměstnanců hlásí zařízení zřizovaná obcemi (76,3 %), kraji (63,6 %) a církvemi (60,9 %). Dlouhodobě neutěšená situace je přitom v pobytových sociálních službách, kde personál chybí v téměř dvou třetinách všech případů. Terénní služby hlásí nedostatek ve třetině případů.

V roce 2025 schází dle konkrétních odpovědí 2 204 pracovníků, avšak po zohlednění velikosti zúčastněných organizací vychází kvalifikovaný

odhad na 3 019. Největší podíl tvoří pracovníci v sociálních službách (1 103 evidovaných chybějících, resp. 1 511 dle přepočtu), následovaní zdravotnickými (526 / 721) a technicko-hospodářskými i manuálními profesemi (316 / 433).

Srovnání s předchozím obdobím ukazuje, že se situace v uplynulých dvou letech od posledního šetření rozhodně nezlepšila. Už v roce 2023 postrádalo personál 59 procent zařízení, celkem 2 063 zaměstnanců, kvalifikovaný odhad tehdy činil 2 827. Dle stejného odhadu tehdy chybělo 1306 pracovníků v sociálních službách a 708 zdravotnických pracovníků. Dnes jsou tato čísla opět vyšší. „Problém nedostatku pracovníků v sociálních službách se nejenže nevyřešil, ale naopak se prohloubil,“ konstatuje APSS ČR.

V konkrétních krajích postihuje personální krize nejvíce Středočeský kraj (326 chybějících, resp. 447 po přepočtu), Prahu (266 / 364) a Zlínský kraj (220 / 301); na druhém konci stojí regiony Karlovarský, Liberecký a Pardubický, jejichž poskytovatelé sociálních služeb hlásí z celorepublikového pohledu nejmenší schodky personálu, které se pohybují v řádu desítek zaměstnanců.

Ukrajinců přibylo, sociální služby ale nezachrání

Personální potíže poskytovatelů sociálních služeb mohou do jisté míry kompenzovat zahraniční pracovníci. S ohledem na probíhající válečný konflikt a uprchlickou vlnu se APSS ČR stejně jako před dvěma lety zaměřila i ve svém letošním šetření na otázku, zda organizace zaměstnávají pracovníky ukrajinské národnosti.

Kladně odpovědělo 38,1 procenta organizací zapojených do průzkumu. Jedná se o 751 osob, přičemž takřka polovina z nich (45,5 procenta) zůstává v režimu dočasné ochrany válečných uprchlíků, tedy s nejistou perspektivou delšího pobytu v Česku. Dle kvalifikovaného odhadu APSS ČR by v sociálních službách mohlo v současnosti pracovat přibližně 1 030 osob ukrajinské

národnosti. To oproti zjištění z roku 2023 znamená mírný nárůst zájmu organizací o ukrajinské pracovníky (35 procent).

Nicméně platí, že většina zařízení je bez jediné ukrajinské posily. „Úroveň sociálních pracovníků z UA není použitelná, neznají zákony, jazyk a standardy,“ stěžuje si jeden z respondentů šetření, který tak v praxi naráží na jazykové bariéry a odlišné požadavky na kvalifikaci. Jiní zase zmiňují nedostatečný zájem a poukazují na to, že ukrajinští pracovníci často odcházejí do zaměstnání s výhodnějšími platovými podmínkami.

Ukazuje se tedy, že i když se počet zaměstnaných Ukrajinců zvolna zvyšuje, nedokáže tento trend vyřešit nedostatek personálu v sociálních službách. Některé organizace sice oceňují pracovní nasazení těchto lidí, avšak jazykové a administrativní překážky spolu s krátkodobostí pobytu brání jejich reálnému využití na stěžejních pozicích. Jak vyplývá z komentářů poskytovatelů, ani zahraniční pracovní síly dlouhodobě nezajistí potřebné obsazení ve všech oblastech, a nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců tak přetrvává.

Kvalifikovaní nemají zájem, kvalita může klesat

Přestože mnohá zařízení alespoň papírově netrpí nedostatkem pracovníků, reálně se potýkají s nízkou úrovní kvalifikace a vysokou fluktuací. „Momentálně máme všechny pracovní pozice obsazené, ale bohužel ne vždy se hlásí dostatek žadatelů odborně i mentálně schopných zastávat jisté pozice, což začíná být problém. Dochází k velké fluktuaci,“ uvádí jeden z poskytovatelů s tím, že někdy odchází nový pracovník už po několika málo dnech. „Nabourává to kolektiv,“ dodává. Další upozorňují na komplikace při nahrazování klíčových profesí, jako jsou všeobecné sestry, kde hledání vhodného kandidáta často zabere dlouhé měsíce.

V komentářích se opakovaně zmiňují nízké mzdy, těžká práce a nedostatek finančních prostředků jako hlavní příčiny nezájmu ze strany mladých lidí. „Mezi hlavní důvody, proč je v sociálních službách nedostatek zaměstnanců,

patří nízká atraktivita sektoru, fyzicky a psychicky náročná práce, ale i nízká úroveň odměňování," doplňuje prezident Jiří Horecký. Pracovní podmínky, včetně nepřetržitých směn či široké škály administrativních požadavků, rovněž odrazují uchazeče s vyšší kvalifikací, což podle respondentů může vést ke snižování úrovně poskytované péče. „Máme problém při hledání nových pracovníků – nejsou to vhodní kandidáti, nechtějí chodit na směny a vůbec ne na nepřetržitý provoz, těsně před nástupem si to rozmyslí, hlásí se jenom lidé se základním vzděláním, úroveň uchazečů se snižuje a do budoucna máme velké obavy o složení pracovního týmu,“ obává se jeden z respondentů.

Ohrožení kvality poskytovaných služeb akcentuje v souvislosti s aktuální personální situací i APSS ČR. „Nedostatek kvalifikovaných pracovníků má negativní dopad na kvalitu poskytovaných služeb, je proto nezbytné, aby se tomuto problému věnovala zvýšená pozornost a hledala se efektivní řešení, která by mohla situaci zlepšit,“ zdůrazňuje asociace. Vzhledem ke stárnutí populace a očekávanému nárůstu počtu klientů v následujících letech přitom hrozí, že se bez dalších kroků bude propast mezi požadavky zákona o sociálních službách i poptávkou po těchto službách a reálnými možnostmi poskytovatelů ještě prohlubovat.